

بررسی تأثیرات پورنوگرافی بر رفتار جنسی نوجوانان: یک بررسی سیستماتیک

زهرا حسن ابراهیمی^۱، راضیه خرم‌آبادی^{۲*}

۱. کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران.

۲. استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران (نویسنده مسئول).

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره هشتم، شماره سی‌ویک، پاییز ۱۴۰۵، صفحات ۴۴-۳۵

چکیده

با افزایش دسترسی نوجوانان به محتوای پورنوگرافی، نگرانی‌ها درباره‌ی تأثیرات آن بر رفتار جنسی آنان ابعاد گسترده‌ای یافته است. این پژوهش با هدف مرور نظام‌مند تأثیر مواجهه با پورنوگرافی بر رفتار جنسی نوجوانان انجام شد. این مطالعه با استفاده از روش پژوهش مرور نظام‌مند و راهبرد PRISMA در پایگاه‌های داده شامل اسکوپوس، وب آو ساینس، اریک، جهاد دانشگاهی و مگ ایران در مهر ۱۴۰۴ انجام شد. از ۲۱۶ مطالعه شناسایی شده، ۱۱ مطالعه واجد شرایط ورود به تحلیل نهایی شدند. یافته‌ها نشان داد که مواجهه با پورنوگرافی با افزایش رفتارهای جنسی پرخطر از جمله رابطه‌ی جنسی زودهنگام، تجربه‌ی اعمال جنسی خاص (دهانی، مقعدی)، کاهش استفاده از وسایل جلوگیری از بارداری، تعدد شرکای جنسی، تخیلات جنسی فزاینده و قربانی/ارتکاب خشونت جنسی مرتبط است. بااین‌حال، دو مطالعه رابطه‌ی معناداری گزارش نکردند. پورنوگرافی تأثیر منفی قابل‌توجهی بر رفتار جنسی نوجوانان دارد. طراحی برنامه‌های آموزشی مبتنی بر شواهد برای والدین، مدارس و متولیان سلامت جنسی نوجوانان ضروری است.

واژگان کلیدی: پورنوگرافی، مطالب صریح جنسی، رفتار جنسی، نوجوانان.

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره هشتم، شماره سی‌ویک، پاییز ۱۴۰۵

مقدمه

دوره نوجوانی، مرحله‌ای حساس در شکل‌گیری رفتار جنسی است. اینترنت مملو از وب‌سایت‌هایی است که انواع مختلفی از پورنوگرافی را ارائه می‌دهد (فاره^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). با گسترش دسترسی به اینترنت، مواجهه نوجوانان با محتوای پورنوگرافی افزایش یافته است (لندریپت^۲ و همکاران، ۲۰۲۵). پیام‌های دریافت شده در دوران بلوغ جنسی، رفتار جنسی آینده نوجوان را چه مثبت و چه منفی شکل می‌دهد (آرولگان^۳ و همکاران، ۲۰۱۶). مطالعات نشان می‌دهند حدود ۹۳٪ پسران و ۶۲٪ دختران تا پایان نوجوانی با پورنوگرافی مواجه می‌شوند (سایینا^۴ و همکاران، ۲۰۰۸). یک مطالعه در ایالات متحده نشان داده است که اکثریت (۶۳٪) نوجوانان ۱۸ و ۱۹ ساله، رابطه جنسی را تجربه خواهند کرد (هربنیک و همکاران^۵، ۲۰۱۰). نرخ بالاتر رفتارهای جنسی پرخطر بیشتر در میان نوجوانانی دیده می‌شود که در معرض پورنوگرافی قرار می‌گیرند (سودین^۶ و همکاران، ۲۰۱۱؛ لیم^۷ و همکاران، ۲۰۱۷).

پورنوگرافی به‌عنوان نمایش تصویری یا کلامی رفتارهای جنسی با هدف ارضای خواسته‌های جنسی دیگران معرفی شده است (ایدویچ موندراگون^۸ و همکاران، ۲۰۲۵). این پدیده معمولاً به شکل‌های مختلف از جمله عکس، داستان، فایل تصویری و انیمیشن‌های کوتاه در اینترنت وجود دارد و به ارضای غیرطبیعی جنسی مراجعه‌کنندگان منجر می‌شود. پورنوگرافی معمولاً انواع فعالیت‌های جنسی مانند خودارضایی، رابطه جنسی دهانی، واژینال و مقعدی را به تصویر می‌کشد (پیتر و والکنبورگ^۹، ۲۰۱۶؛ شور^{۱۰}، ۲۰۲۵). قرار گرفتن در معرض پورنوگرافی در اوایل بلوغ با رفتارهای جنسی پرخطر مرتبط است (ورتونجن^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۵). رفتارهای جنسی پرخطر شامل سن پایین در اولین رابطه جنسی، رابطه جنسی ناایمن (عدم استفاده از کاندوم، شرکای جنسی متعدد، به‌عنوان مثال نرخ بالای تغییر شریک)، خودارضایی، رابطه جنسی دهانی، واژینال، مقعدی که پیامدهای آن بارداری ناخواسته، سقط جنین، عفونت‌های مقاربتی (به‌عنوان مثال سوزاک، سیفیلیس) و ایدز می‌باشد (لین و همکاران^{۱۲}، ۲۰۲۰).

برخلاف بزرگسالان، اعتقاد بر این است که مغز نوجوانان فاقد بلوغ کافی و یکپارچگی در کرتکس فرونتال برای اعمال کنترل شناختی موردنیاز برای سرکوب هوس مصرف جنسی، افکار و رفتارهای ناشی از محتوای پورنوگرافی است، بنابراین نوجوانان در برابر استفاده از پورنوگرافی بسیار آسیب‌پذیر هستند (اونز^{۱۳} و همکاران، ۲۰۱۲). اولین تحریکات جنسی در دوره نوجوانی، دنیای ذهنی نوجوان را در مورد رابطه جنسی به وجود می‌آورد. اگر نوجوان در اولین برانگیختگی‌های خود با موضوعاتی مثل خشونت و بی‌ارزش‌انگاری دیگری روبه‌رو بوده است در آینده نیز به‌واسطه این پاسخ‌های جنسی به ارگاسم می‌رسد (فوربت و همکاران^{۱۴}، ۲۰۱۷). همچنین، نگرانی‌هایی وجود دارد که قرار گرفتن در معرض پورنوگرافی با مضامین خشونت‌آمیز ممکن است

¹ Farre² Landripet³ Arulogun⁴ Sobina⁵ Herbenick⁶ Svedin⁷ Lim⁸ Idoiaga-Mondragon⁹ Peter & valkenburg¹⁰ Shor¹¹ Vertongen¹² Lin¹³ Owens¹⁴ Fobuert

به عنوان تحلیل تلقی نشود به ویژه در میان کسانی که تجربه جنسی محدودی دارند که به طور بالقوه می تواند تأثیرات منفی بر رفتار و انتظارات برای تعاملات و روابط جنسی در زندگی واقعی داشته باشد (روستد^۱ و همکاران، ۲۰۱۹).

با وجود تحقیقات در بررسی مصرف پورنوگرافی در نوجوانان، مقاله ای که به مرور اثر پورنوگرافی بر رفتار جنسی نوجوانان بپردازد یافت نشد. تنها برخی مقالات به طور کلی به مرور نظام مند پورنوگرافی در نوجوانان پرداختند (اونز و همکاران، ۲۰۱۲، پیتز و واکنبورگ، ۲۰۱۶). اگرچه پژوهش های پیشین به بررسی پورنوگرافی در نوجوانان پرداخته اند، این مرور با تمرکز بر مطالعات جدید (از ۲۰۱۰ به بعد) و مشتمل بر منابع فارسی و انگلیسی، تحلیلی به روز و جامع ارائه می دهد. تحقیق حاضر شامل تمام مقالات کمی و کیفی صورت گرفته در مورد اثر پورنوگرافی بر رفتار جنسی نوجوانان از سال ۲۰۱۰، می باشد. بررسی مقالات جدیدتر دید دقیق تر و به روزتری از تأثیر پورنوگرافی بر رفتار جنسی نوجوانان فراهم می نماید. نتایج این تحقیق می تواند تصویر جامع از اثرات پورنوگرافی بر رفتار جنسی نوجوانان برای راهنمایی سیاست گذاران و برنامه نویسان مربوط به آموزش جنسی ارائه دهد. لذا این تحقیق به دنبال بررسی و تحلیل اثر مواجهه با پورنوگرافی بر رفتار جنسی نوجوانان می باشد.

روش پژوهش

در این تحقیق، از روش مرور نظام مند برای شناسایی، بررسی، ارزشیابی و تحلیل مقالات درباره تأثیر مواجهه با پورنوگرافی بر رفتار جنسی نوجوانان استفاده شده است. این مرور نظام مند با روش PRISMA (موهر^۲ و همکاران، ۲۰۰۹)، انجام گرفته است. جهت مشخص کردن مقالات، یک جستجوی نظام مند در مهر ۱۴۰۴ در ۵ پایگاه داده اسکوپوس، وب ساینس، اریک، جهاد دانشگاهی و مگ ایران صورت گرفت. جهت انجام جستجو در پایگاه های داده انگلیسی، از ترکیب کلمات کلیدی مرتبط با دو حوزه اصلی استفاده شد: حوزه مربوط به نوجوانان شامل کلیدواژه های `Adolescent`، `Juvenile`، `Teen` و `youngster` و حوزه مربوط به پورنوگرافی شامل کلیدواژه های `x-rated`، `porn`، `porno`، `pornography`، `stag`، `obscene materials`، `hard-core pornography`، `soft-core pornography`، `movie`، `film`، `dirty movie`، `sexually explicit material` و `x-rated material`.

این دو حوزه با عملگر AND ترکیب شدند. همچنین برای حوزه رفتار جنسی، کلیدواژه های `sexual`، `sexual behavior`، `sexual aggressiveness`، `free sex behaviors`، `risky sexual behavior` با استفاده از عملگر OR به جستجو اضافه شدند. در پایگاه های داده فارسی، جستجو با ترکیب کلیدواژه های مربوط به پورنوگرافی (شامل «پورنوگرافی»، «هرزه نگاری» و «مطالب صریح جنسی») و کلیدواژه های مربوط به رفتار جنسی نوجوانان (شامل «رفتار جنسی نوجوانان» و «فعالیت جنسی») با استفاده از عملگر «و» انجام شد.

• معیارهای انتخاب مقالات

جهت تحقق هدف تحقیق، تمام مقالات فصلنامه های علمی و کنفرانس ها داخل نتایج شد، ولی فصل های کتاب، مقالات روزنامه ها، گزارش ها و سرمقاله ها از روند جستجو خارج شدند. معیارهای گنجانیدن و حذف مقالات در تمام مراحل بررسی (از عنوان و چکیده تا متن کامل) به شرح زیر بود:

- معیارهای داخل شدن مقالات: مرتبط با پورنوگرافی، مرتبط با رفتار جنسی نوجوانان، چاپ شده در مجلات معتبر، دارای سال انتشار ۲۰۱۰ به بعد (۱۳۸۹ و جدیدتر)، و داشتن جامعه تحقیق نوجوانان تا محدوده سنی ۲۰ سال.

¹ Rostad

² Moher

-معیارهای خارج شدن مقالات: عدم ارتباط با پورنوگرافی، عدم ارتباط با رفتار جنسی نوجوانان، چاپ شده در فصل های کتاب، روزنامه ها، گزارش ها و سرمقاله ها، داشتن سال انتشار قدیمی تر از ۲۰۱۰ (یا ۱۳۸۹)، داشتن جامعه تحقیق کودکان یا بزرگسالان (از جمله نوجوانان هم جنس باز) یا افراد بالاتر از محدوده سنی ۲۰ سال، نوشته شده به زبانی غیر از انگلیسی یا فارسی، و مقاله های مروری.

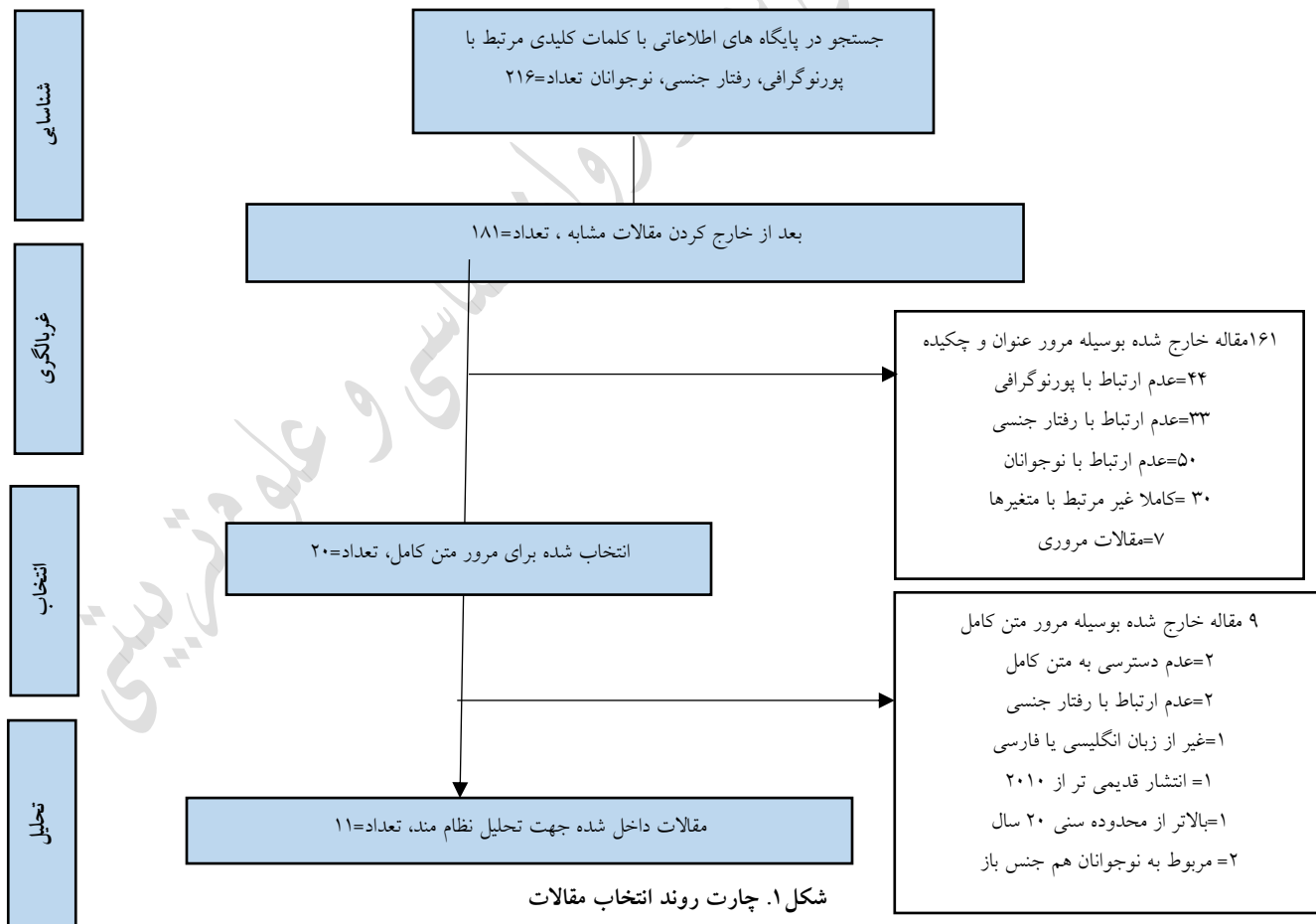
این معیارها برای رسیدن به مقالات نهایی جهت تحلیل به کار گرفته شدند.

• خروجی جستجوی نظام مند

روند جستجو و انتخاب مقالات همان گونه که در شکل ۱ نشان داده شده است. از ۲۱۶ مطالعه شناسایی شده، ۳۵ مطالعه تکراری حذف و ۱۸۱ مطالعه از نظر عنوان و چکیده غربالگری شدند. پس از حذف ۱۶۱ مطالعه غیر مرتبط، ۲۰ مطالعه برای ارزیابی متن کامل انتخاب شدند. در نهایت، ۱۱ مطالعه واجد شرایط تحلیل نهایی شدند. (جدول ۳).

• استخراج داده ها

اطلاعات مقالات نهایی داخل شده در این مرور نظام مند در جداول استاندارد شده استخراج گردید. جدول ۱ مشخصات هر تحقیق را توضیح می دهد که شامل موارد نویسنده، سال انتشار، هدف تحقیق، ابزار جمع آوری داده، کشور محل تحقیق، جامعه آماری، سن شرکت کنندگان، تعداد نمونه آماری و میزان مواجهه بر اساس جنسیت است.

جدول ۱. مشخصات مقالات داخل شده در مرور نظام‌مند

نویسندگان	سال	هدف تحقیق	ایزار جمع‌آوری داده	کشور	سن	حجم نمونه
یونگسیه ^۱ و همکاران	۲۰۲۱	سهم قرار گرفتن در معرض پورنوگرافی و اعتیاد به رفتارهای جنسی پرخطر در نوجوانان	پرستشنامه	اندونزی	۱۵-۱۲	۳۹۲
پیرون ^۲ و همکاران	۲۰۲۱	استفاده از پروفایل‌های پورنوگرافی و ظهور رفتارهای جنسی در نوجوانی	پرستشنامه	هلند	۱۵-۱۳	۶۳۰
فبریل ^۳ و همکاران	۲۰۲۰	تأثیر قرار گرفتن در معرض پورنوگرافی از طریق رسانه‌های اجتماعی بر رفتار جنسی نوجوانان دبیرستانی در مترو سیتی	پرستشنامه	ترکیه	۱۹-۱۵	۱۵۲
لین ^۴ و همکاران	۲۰۲۰	بررسی رابطه با مطالب صریح جنسی (SEM) و رفتارهای جنسی پرخطر و همچنین بررسی اثر چندحالتی SEM بر رفتارهای عمده جنسی پرخطر	پرستشنامه	تایوان	۱۳	۲۰۵۲
کلنچ و همکاران	۲۰۱۹	ارزیابی رابطه طولی بین استفاده مداوم از مطالب صریح جنسی (SEM) و رفتارهای جنسی پرخطر در میان نوجوانان در دو نمونه مستقل پل ۵ موجی در نوجوانان کروات	پرستشنامه	کرواسی	۱۷-۱۵	۲۲۷ و ۲۴۸
روستد و همکاران	۲۰۱۹	بررسی ارتباط بین مواجهه با پورنوگرافی خشونت‌آمیز و خشونت در قرار ملاقات دانش آموزان مقطع ۱۰ دبیرستان	پرستشنامه	ایالت متحده	۱۸-۱۵	۱۶۹۲
تری ویجایانتی ^۵ و همکاران	۲۰۱۹	دینداری، نقش والدین نوجوان، و قرار گرفتن در معرض پورنوگرافی رسانه‌ها در رفتار جنسی نوجوانان در دبیرستان منطقه شرقی لاپورنگ	پرستشنامه	اندونزی	۱۸-۱۵	۱۷۲
هایده ^۶ و همکاران	۲۰۱۷	تعیین ارتباط بین قرار گرفتن مکرر در معرض پورنوگرافی با بارداری قبل از ازدواج	پرستشنامه	مالزی	۱۹-۱۲	۲۱۵
ماتابو ^۷ و همکاران	۲۰۱۶	بررسی تفاوت بین مصرف کنندگان و غیر مصرف کنندگان پورنوگرافی در مورد تجارب جنسی، سلامتی و سبک زندگی در میان دختران نوجوان	پرستشنامه	سود	۱۶	۳۹۳
روتمن ^۸ و همکاران	۲۰۱۵	ارائه بینشی در مورد تجارب جوانان کم درآمد، شهری-برنکین پست در ایالت متحده در مورد استفاده از پورنوگرافی که تاکنون کمتر در تحقیقات پورنوگرافی حضور داشتند.	مصاحبه	ایالت متحده	۱۸-۱۶	۲۳
ماتابو و همکاران	۲۰۱۴	بررسی تفاوت‌های بین دختران و پسران در استفاده از پورنوگرافی، تجارب جنسی، تجربه سوء استفاده جنسی، درک از جنسیت و پورنوگرافی	پرستشنامه	سود	۱۶	۸۷۷
لودر ^۹ و همکاران	۲۰۱۱	مقایسه رفتار جنسی نوجوانان که در معرض پورنوگرافی آنلاین قرار گرفته‌اند و ارزیابی میزان تمایل به مواجهه تا چه حد این ارتباط احتمالی را تغییر می‌دهد و تعیین مشخصات نوجوانانی که در معرض پورنوگرافی آنلاین قرار گرفته‌اند.	پرستشنامه	سوئیس	۲۰-۱۶	۶۰۵۲
خلج آبادی فراهانی	۱۳۹۸	واکاوی دیدگاه‌های نوجوانان از تأثیرات مواجهه با محتویات جنسی در اینترنت و فضای مجازی (پورنوگرافی) بر رفتارهای بین فردی نوجوانان	مصاحبه عمیق	ایران	۱۸-۱۵	۲۹

1 Yunengsih

2 Pirrone

3 Fibrila

4 Lin

5 TriWijayanti

6 Haidah

7 Mattabo

8 Rothman

9 Luder

یافته‌ها

مطالعات واردشده بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۱ در کشورهای مختلفی از جمله ایالات متحده، سوئد، تایوان، ایران، کرواسی و اندونزی انجام شده بودند. مجموع شرکت‌کنندگان ۱۱'۹۷۹ نوجوان با محدوده سنی ۱۳-۱۹ سال بودند. از این تعداد، ۵۱٫۱ درصد زن و ۴۸٫۹ درصد مرد بودند. دو مطالعه (هایده و همکاران، ۲۰۱۷؛ ماتابو و همکاران، ۲۰۱۶) تنها بر روی دختران تمرکز داشتند و مابقی مطالعات شامل هر دو جنس بودند. از نظر جغرافیایی، مطالعات در کشورهای مختلفی شامل ایالات متحده (۲ مطالعه)، سوئد (۲ مطالعه)، تایوان (۱ مطالعه)، ایران (۱ مطالعه)، اندونزی (۲ مطالعه)، مالزی (۱ مطالعه)، سوئیس (۱ مطالعه) و کرواسی (۱ مطالعه) انجام شده بودند که نشان از توجه جهانی به این مسئله دارد. تمامی مطالعات واجد شرایط، به جز دو مطالعه، از روش کمی بهره برده بودند. روش غالب در این مطالعات، پیمایشی بود که شامل طرح‌های مقطعی (لودر و همکاران، ۲۰۱۱؛ روستد و همکاران، ۲۰۱۹؛ ماتابو و همکاران، ۲۰۱۴ و ۲۰۱۶؛ سیتی-هایده و همکاران، ۲۰۱۷؛ تری ویجایانتی و همکاران، ۲۰۱۹؛ فیریل و همکاران، ۲۰۲۰؛ یونگسیه و همکاران، ۲۰۲۱) و طولی (لین و همکاران، ۲۰۲۰؛ کلتیچ و همکاران، ۲۰۱۹) می‌شد. دو مطالعه نیز از رویکرد کیفی استفاده کرده بودند (روتمن و همکاران، ۲۰۱۵؛ خلیج آبادی فراهانی، ۱۳۹۸). ابزار اصلی جمع‌آوری داده در ۹ مطالعه، پرسشنامه بود و ۲ مطالعه از مصاحبه عمیق بهره برده بودند. موضوعات پرسشنامه‌های مورد استفاده شامل مواجهه با رسانه‌های صریح جنسی، رفتار جنسی پرخطر، مقیاس بلوغ، نگرش‌های برابر جنسیتی، مقیاس احساس جویی، نگرش‌های ادراک جنسیت، سلامت روان‌شناختی و جسمانی، خشونت در قرار ملاقات و پذیرش اسطوره تجاوز بود. سایر یافته‌های محتوایی به شرح زیر است.

• اهداف و میزان مواجهه با پورنوگرافی

تنها ۴ مطالعه به‌صراحت به بررسی اهداف نوجوانان از تماشای پورنوگرافی پرداخته بودند. بر این اساس، اهداف اصلی شامل سرگرمی، تحریک جنسی، آموزش مسائل جنسی و کنجکاوی گزارش شده بود (روتمن و همکاران، ۲۰۱۵؛ لودر و همکاران، ۲۰۱۱؛ سیتی-هایده و همکاران، ۲۰۱۷). در تحقیق روستد و همکاران (۲۰۱۹) نیز تمایل به خشونت به‌عنوان یک انگیزه مطرح شده بود. در زمینه میزان مواجهه، چهار مطالعه (لین و همکاران، ۲۰۲۰؛ لودر و همکاران، ۲۰۱۱؛ روستد و همکاران، ۲۰۱۹؛ ماتابو و همکاران، ۲۰۱۴) گزارش کردند که پسران به‌طور معناداری بیش از دختران در معرض پورنوگرافی قرار داشتند.

• تأثیرات مواجهه با پورنوگرافی بر رفتار جنسی نوجوانان

تحلیل مضامین اصلی مطالعات نشان داد که مواجهه با پورنوگرافی با پیامدهای متعددی در رفتار جنسی نوجوانان مرتبط است:

- شروع زودهنگام فعالیت جنسی و انجام اعمال جنسی خاص: هشت مطالعه از ۱۱ مطالعه، رابطه مثبت و معناداری بین مواجهه با پورنوگرافی و وقوع رابطه جنسی در سنین پایین‌تر و تجربه اعمال جنسی خاص مانند رابطه جنسی دهانی، مقعدی و گروهی گزارش کردند (روتمن و همکاران، ۲۰۱۵؛ لین و همکاران، ۲۰۲۰؛ ماتابو و همکاران، ۲۰۱۴ و ۲۰۱۶؛ خلیج آبادی فراهانی، ۱۳۹۸؛ سیتی-هایده و همکاران، ۲۰۱۷؛ یونگسیه و همکاران، ۲۰۲۱؛ فیریل و همکاران، ۲۰۲۰). برای مثال، مطالعه ماتابو و همکاران (۲۰۱۴) نشان داد نوجوانانی که از پورنوگرافی استفاده می‌کردند، تجربه بیشتری در زمینه انواع مقاربت گزارش می‌کردند. مطالعه لین و همکاران (۲۰۲۰) نیز به‌طور خاص بر رابطه با "رابطه جنسی زود هنگام" تأکید داشت.

- افزایش رفتارهای جنسی پرخطر: شش مطالعه رابطه معناداری بین مصرف پورنوگرافی و افزایش رفتارهای جنسی پرخطر، از جمله تعدد شرکای جنسی و عدم استفاده مداوم از وسایل جلوگیری از بارداری یافتند (لین و همکاران، ۲۰۲۰؛ یونگسیه و همکاران، ۲۰۲۱؛ سیتی-هایده و همکاران، ۲۰۱۷؛ فیریل و همکاران، ۲۰۲۰؛ پیرون و همکاران، ۲۰۲۱). این مطالعات نشان دادند

نوجوانانی که در معرض پورنوگرافی بودند، با احتمال بیشتری رابطه جنسی محافظت نشده داشتند و شرکای جنسی بیشتری گزارش می‌کردند.

- تخیلات و مشغله‌های جنسی: سه مطالعه به تأثیر پورنوگرافی بر دنیای درونی نوجوانان پرداختند و دریافتند که مواجهه با این محتوا منجر به افزایش تخیلات جنسی و اشتغال ذهنی بیشتر با مسائل جنسی می‌شود (ماتابو و همکاران، ۲۰۱۴؛ خلج آبادی فراهانی، ۱۳۹۸؛ روتمن و همکاران، ۲۰۱۵).

- خشونت جنسی و بین فردی: سه مطالعه به‌طور خاص به ارتباط قوی بین مواجهه با پورنوگرافی خشونت‌آمیز و تجربه خشونت (چه در نقش قربانی و چه مرتکب) در روابط نوجوانان پرداختند (روستد و همکاران، ۲۰۱۹؛ ماتابو و همکاران، ۲۰۱۴؛ خلج آبادی فراهانی، ۱۳۹۸). این مطالعات نشان دادند نوجوانانی که در معرض این نوع محتوا قرار داشتند، به‌طور معناداری بیشتر مرتکب خشونت فیزیکی و جنسی شده یا قربانی آن می‌شدند.

• یافته‌های متضاد

عدم ارتباط معنادار: با وجود شواهد فراوان، دو مطالعه از ۱۱ مطالعه (لودر و همکاران، ۲۰۱۱؛ کلتیچ و همکاران، ۲۰۱۹) رابطه معنادار کلی بین استفاده از مطالب صریح جنسی و رفتارهای جنسی پرخطر گزارش نکردند. با این حال، حتی در مطالعه لودر و همکاران (۲۰۱۱) یک استثناء مهم وجود داشت: مردانی که در معرض پورنوگرافی قرار داشتند، به‌طور معناداری کمتر در آخرین رابطه جنسی خود از وسایل جلوگیری از بارداری استفاده کرده بودند.

بحث و نتیجه‌گیری

این مرور نظام‌مند با تحلیل ۱۱ مطالعه، شواهد روشنی ارائه می‌دهد که مواجهه با پورنوگرافی می‌تواند تأثیرات گسترده و اغلب منفی بر رفتار جنسی نوجوانان داشته باشد. در واقع فناوری‌های نوین ارتباطی در سایه پدیده جهانی‌شدن به فرد این امکان را می‌دهد که در گمنامی و بدون هزینه به تماشای تعداد زیادی پورنوگرافی بپردازد. یافته‌ها نشان می‌دهد که این تأثیرات می‌تواند در چندین حوزه کلیدی رخ دهد: شروع زودهنگام و تنوع اعمال جنسی، افزایش رفتارهای پرخطر، شکل‌گیری تخیلات جنسی و افزایش خشونت در روابط.

همسو با نظریه شناختی-اجتماعی بندورا (۱۹۸۶)، می‌توان استدلال کرد که نوجوانان با مشاهده مکرر صحنه‌های جنسی در پورنوگرافی، این رفتارها را به‌عنوان الگوهای هنجاری و پاداش‌دهنده درک می‌کنند و آن‌ها را در مدل رفتاری خود ادغام می‌کنند (پیتر و والکنبورگ، ۲۰۱۰؛ براون و لنگل، ۲۰۰۹). این امر به‌ویژه در مورد عادی‌سازی اعمال جنسی خاص مانند رابطه جنسی دهانی و مقعدی که در مطالعات متعددی از جمله ماتابو و همکاران (۲۰۱۴ و ۲۰۱۶) و روتمن و همکاران (۲۰۱۵) گزارش شده، مصداق دارد. پورنوگرافی یک گزارش غیرواقعی و فانتزی از نزدیکی جنسی ارائه می‌دهد که در آن رابطه جنسی عاری از خطر و پیامد به تصویر کشیده می‌شود (ساوین-ویلیامز و دیاموند، ۲۰۰۴). از آنجاکه نوجوانان فاقد تجربه کافی و مهارت تفکر انتقادی برای پردازش این محتوا هستند، ممکن است آن را به‌عنوان الگویی برای رفتار خود انتخاب کنند (لین و همکاران، ۲۰۲۰؛ خلج آبادی فراهانی، ۱۳۹۸).

یکی از نگران‌کننده‌ترین یافته‌ها، ارتباط بین مواجهه با پورنوگرافی و افزایش خشونت جنسی و فیزیکی است (روستد و همکاران، ۲۰۱۹). این یافته را می‌توان با نظریه "افسانه تجاوز" تبیین کرد. زیلمن و برایانت (۱۹۸۲) استدلال می‌کنند که قرار گرفتن در معرض پورنوگرافی - حتی انواع غیرخشن آن - می‌تواند منجر به "کاهش حساسیت" و تقویت این باور شود که زنان در نهایت از

پرخاشگری جنسی لذت می‌برند. این امر می‌تواند مقاومت قربانی را در نظر نوجوان بی‌اهمیت جلوه داده و احتمال ارتکاب خشونت را افزایش دهد.

اگرچه اکثریت قریب به اتفاق مطالعات به رابطه مثبت اشاره دارند، اما وجود یافته‌های متضاد در مطالعات لودر و همکاران (۲۰۱۱) و کلتیچ و همکاران (۲۰۱۹) حائز اهمیت است. این تناقض‌ها احتمالاً بازتابی از تأثیر تعدیل‌کنندگی عوامل زمینه‌ای و روش‌شناختی است. برای مثال، کلتیچ و همکاران (۲۰۱۹) اشاره می‌کنند که مطالعه آن‌ها در کرواسی، کشوری با سنت کاتولیک رومی و محافظه‌کارتر انجام شده است. هنجارهای اجتماعی و مذهبی قوی در چنین بسترهایی ممکن است اثر مستقیم پورنوگرافی را تعدیل کند. از سوی دیگر، لودر و همکاران (۲۰۱۱) به این محدودیت روش‌شناختی اشاره می‌کنند که تعریف واضحی از "پورنوگرافی" به شرکت‌کنندگان ارائه نشده بود، بنابراین تفاوت در درک این مفهوم می‌توانسته بر پاسخ‌ها تأثیر بگذارد. این موارد بر پیچیدگی رابطه بین پورنوگرافی و رفتار جنسی و لزوم در نظر گرفتن متغیرهای واسطه‌ای و تعدیل‌گر مانند زمینه فرهنگی، هنجارهای جنسیتی و کیفیت رابطه با والدین در پژوهش‌های آینده تأکید می‌کنند.

تفاوت‌های جنسیتی مشاهده‌شده در میزان مواجهه و نیز در نوع پیامدها (برای مثال، قوی‌تر بودن رابطه در دختران برای شروع زودهنگام و در پسران برای خشونت) را می‌توان با نقش‌های جنسیتی جامعه‌پسند و تفاوت در اجتماعی شدن توضیح داد (ماتابو و همکاران، ۲۰۱۴). از سویی، پورنوگرافی عمدتاً برای مخاطب مرد تولید می‌شود و از سوی دیگر، دختران ممکن است به دلیل موانع اجتماعی و احساس شرم، استفاده واقعی خود را کمتر گزارش کنند یا اساساً کمتر جذب این محتوا شوند.

در مجموع، یافته‌های این مرور نشان می‌دهد اگرچه پورنوگرافی می‌تواند منبعی برای پاسخ به کنجکاوای جنسی طبیعی نوجوانان (براون و برایانت، ۱۹۸۹؛ روتمن و همکاران، ۲۰۱۵) باشد، اما به دلیل ارائه تصویری تحریف‌شده و بالقوه مضر از سکسوالیته، می‌تواند تهدیدی جدی برای رشد سالم جنسی نوجوانان محسوب شود. این امر لزوم آموزش سواد رسانه‌ای و گفت‌وگوی باز درباره سکسوالیته در خانواده و مدرسه را برای کمک به نوجوانان در پردازش انتقادی این محتوا بیش‌ازپیش آشکار می‌سازد.

مرور حاضر شواهد قانع‌کننده‌ای ارائه می‌کند که مواجهه با پورنوگرافی می‌تواند تأثیرات منفی متعددی بر رفتار جنسی نوجوانان داشته باشد. با این حال، این رابطه می‌تواند تحت تأثیر عوامل فرهنگی و زمینه‌ای قرار گیرد. این یافته‌ها لزوم توجه سیاست‌گذاران، متخصصان سلامت و خانواده‌ها به آموزش سواد رسانه‌ای و سلامت جنسی را برای کاهش پیامدهای منفی پورنوگرافی برجسته می‌سازد. این مرور با محدودیت‌هایی از جمله حذف مطالعات به زبان‌های دیگر، تنوع روش‌شناختی مطالعات و تمرکز بر مقالات منتشرشده روبرو بود. پیشنهاد می‌شود مطالعات آتی با طراحی طولی، به بررسی نقش متغیرهای واسطه‌ای مانند سواد رسانه‌ای، هنجارهای جنسیتی و سبک فرزند پروری بپردازند. همچنین، توسعه مداخلات آموزشی برای والدین و مدارس درباره مدیریت مواجهه نوجوانان با پورنوگرافی ضروری است.

تعارض منافع

نویسندگان تصریح می‌کنند که هیچ‌گونه تضاد منافی در مطالعه حاضر وجود ندارد.

منابع

- ایزدی، شیوا؛ هنرپروران، نازنین. (۱۳۹۴). ارزیابی نقش رسانه‌های پورنوگرافی در جهت‌دهی سبک زندگی جنسی. دومین کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی. دانشگاه تربت‌حیدریه.
- خلج آبادی فراهانی، فریده. (۱۳۹۸). مواجهه با محتوای خارج عرف جنسی (پورنوگرافی) در اینترنت و فضای مجازی و تأثیر آن بر رفتار جنسی و روابط بین فردی نوجوانان در تهران. فصلنامه خانواده‌پژوهشی. سال پانزدهم، شماره ۵۷، ۱۲۷-۱۵۳.
- Arulogun, O.S., Ogbu, I. A., Dipeolu, I. U. (2014). Influence of internet exposure on sexual behaviour of yong persons in an urban district of southwest Nigeria. *Pan African Medical Journal*, 25: 261-263. DOI: 10.11604/pamj.2014.19.261.5535
- Atwood, K. A., Zimmerman, R., Cupp, P. K., Fongkaew, W., Miller, B. A., Byrnes, H. F., & Chookhare, W. (2012). Correlates of precoital behaviors, intentions, and sexual initiation among Thai adolescents. *Journal of Early Adolescence*, 32(3), 364-386. DOI: 10.1177/0272431610393250
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Prentice Hall.
- Bogale, A., & Seme, A. (2014). Premarital sexual practices and its predictors among in-school youths of Shendi town, West Gojjam Zone, North Western Ethiopia. *Reproductive Health*, 11(1), 49. DOI: 10.1186/1742-4755-11-49
- Braun-Courville, D. K., & Rojas, M. (2009). Exposure to sexually explicit websites and adolescent sexual attitudes and behaviors. *Journal of Adolescent Health*, 45(2), 156-162. DOI: 10.1016/j.jadohealth.2008.12.004
- Brown, D., & Bryant, J. (1989). The manifest content of pornography. In D. Zillmann & J. Bryant (Eds.), *Pornography: Research advances and policy considerations* (pp. 3-24). Lawrence Erlbaum Associates.
- Brown, J. D., & L'Engle, K. L. (2009). X-rated: Sexual attitudes and behaviors associated with U.S. early adolescents' exposure to sexually explicit media. *Communication Research*, 36(1), 129-151. DOI: 10.1177/0093650208326464
- Cheng, S., Ma, J., & Missari, S. (2014). The effects of Internet use on adolescents' first romantic and sexual relationships in Taiwan. *International Sociology*, 29(4), 324-347. DOI: 10.1177/0268580914531600
- Doornwaard, S. M., Bickham, D. S., Rich, M., ter Bogt, T. F. M., & van den Eijnden, R. J. J. M. (2015). Adolescents' use of sexually explicit Internet material and sexual behavior: A longitudinal study. *Developmental Psychology*, 51(10), 1476-1488. DOI: 10.1037/dev0000036
- Farré, J. M., Montejo, A. L., Agulló, M., Granero, R., Actis, C. C., Villena, A., Maideu, E., Sánchez, M., Fernández-Aranda, F., Jiménez-Murcia, S., & Mestre-Bach, G. (2020). Pornography use in adolescents and its clinical implications. *Journal of Clinical Medicine*, 9(11), 3625. DOI: 10.3390/jcm9113625
- Fonrouge, J. D. (2017). *How pornography harms*. LifeRich Publishing.
- Herbenick, D., Reece, M., Schick, V., Sanders, S. A., Dodge, B., & Fortenberry, J. D. (2010). Sexual behavior in the United States: Results from a national probability sample of men and women ages 14-94. *The Journal of Sexual Medicine*, 7(5), 255-265. DOI: 10.1111/j.1743-6109.2010.02012.x
- Idoiaga Mondragon, N., Eiguren Munitis, A., Ozamiz-Etxebarria, N., & Alonso Saez, I. (2025). Let us educate on pornography: Young education students' representations of pornography. *Sexuality Research and Social Policy*, 22(1), 268-278. DOI: 10.1007/s13178-024-01022-4
- Koletic, G., Kohut, T., & Štulhofer, A. (2019). Associations between adolescents' use of sexually explicit material and risky sexual behavior: A longitudinal assessment. *PLOS ONE*, 14(6), e0218962. DOI: 10.1371/journal.pone.0218962
- Kourtis, A. P., Kraft, J. M., Gavin, L., Kissin, D., McMichen-Wright, P., & Jamieson, D. J. (2006). Prevention of sexually transmitted human immunodeficiency virus (HIV) infection in adolescents. *Current HIV Research*, 4(2), 209-219. DOI: 10.2174/157016206776055039
- Landripet, I., Koletić, G., & Štulhofer, A. (2025). Longitudinal relationship between pornography use and adolescent sexual behaviours, well-being, and attitudes: Insights from the PROBIOPS (Prospective Biopsychosocial Study of the Effects of Sexually Explicit Material on Young People's Sexual Socialization and Health) research project. *Porn Studies*, 1-27. DOI: 10.1080/23268743.2024.2426018
- Lim, M. S., Agius, P. A., Carrotte, E. R., Vella, A. M., & Hellard, M. E. (2017). Young Australians' use of pornography and associations with sexual risk behaviors. *Australian and New Zealand Journal of Public Health*, 41(4), 438-443. DOI: 10.1111/1753-6405.12678
- Lin, W.-H., Liu, C.-H., & Yi, C.-C. (2020). Exposure to sexually explicit media in early adolescence is related to risky sexual behavior in emerging adulthood. *PLOS ONE*, 15(4), e0230242. DOI: 10.1371/journal.pone.0230242
- Luder, M.-T., Pittet, I., Berchtold, A., Akre, C., Michaud, P.-A., & Suris, J.-C. (2011). Associations between online pornography and sexual behavior among adolescents: Myth or reality? *Archives of Sexual Behavior*, 40(5), 1027-1035. DOI: 10.1007/s10508-010-9714-0
- Manaf, M. R. A., Tahir, M. M., Sidi, H., Midin, M., Nik Jaafar, N. R., Das, S., & Malek, A. M. A. (2014). Pre-marital sex and its predicting factors among Malaysian youths. *Comprehensive Psychiatry*, 55(1), S82-S88. DOI: 10.1016/j.comppsy.2013.05.001
- Marston, C., & Lewis, R. (2014). Anal heterosex among young people and implications for health promotion: A qualitative study in the UK. *BMJ Open*, 4(8), e004996. DOI: 10.1136/bmjopen-2014-004996

- Mattebo, M., Tydén, T., Häggström-Nordin, E., Nilsson, K. W., & Larsson, M. (2014). Pornography and sexual experiences among high school students in Sweden. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 35(3), 179–188. DOI: 10.1097/DBP.0000000000000036
- Mattebo, M., Tydén, T., Häggström-Nordin, E., Nilsson, K. W., & Larsson, M. (2016). Pornography consumption among adolescent girls in Sweden. *The European Journal of Contraception & Reproductive Health Care*, 21(4), 295–302. DOI: 10.1080/13625187.2016.1186268
- Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., & Altman, D. G. (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: The PRISMA statement. *PLOS Medicine*, 6(7), e1000097. DOI: 10.1371/journal.pmed.1000097
- O'Hara, R. E., Gibbons, F. X., Gerrard, M., Li, Z., & Sargent, J. D. (2012). Greater exposure to sexual content in movies predicts earlier sexual debut and increased sexual risk taking. *Psychological Science*, 23 (9), 984–993. DOI: 10.1177/0956797611435529
- Owens, E. W., Behun, R. J., Manning, J. C., & Reid, R. C. (2012). The impact of Internet pornography on adolescents: A review of the research. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 19(1–2), 99–122. DOI: 10.1080/10720162.2012.660431
- Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2010). Processes underlying the effects of adolescents' use of sexually explicit Internet material: The role of perceived realism. *Communication Research*, 37 (3), 375–399. DOI: 10.1177/0093650209356439
- Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2011). The use of sexually explicit Internet material and its antecedents: A longitudinal comparison of adolescents and adults. *Archives of Sexual Behavior*, 40 (5), 1015–1025. DOI: 10.1177/0093650209356439
- Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2016). Adolescents and pornography: A review of 20 years of research. *The Journal of Sex Research*, 53 (4–5), 509–531. DOI: 10.1080/00224499.2016.1143441
- Petticrew, M., & Roberts, H. (2006). *Systematic reviews in the social sciences: A practical guide*. Blackwell Publishing.
- Rostad, W. L., Gittins-Stone, D., Huntington, C., Rizzo, C. J., Pearlman, D., & Orchowski, L. (2019). The association between exposure to violent pornography and teen dating violence in grade 10 high school students. *Archives of Sexual Behavior*, 48(7), 2137–2147. DOI: 10.1007/s10508-019-1435-4
- Rothman, E. F., Kaczmarzky, C., Burke, N., Jansen, E., & Baughman, A. (2015). "Without porn... I wouldn't know half the things I know now": A qualitative study of pornography use among a sample of urban, low-income, Black and Hispanic youth. *The Journal of Sex Research*, 52(7), 736–746. DOI: 10.1080/00224499.2014.959881
- Savin-Williams, R. C., & Diamond, L. M. (2004). Sex. In R. M. Lerner & L. Steinberg (Eds.), *Handbook of adolescent psychology* (2nd ed., pp. 189–231). John Wiley & Sons.
- Sawyer, S. M., Afifi, R. A., Bearinger, L. H., Blakemore, S.-J., Dick, B., Ezech, A. C., & Patton, G. C. (2012). Adolescence: A foundation for future health. *The Lancet*, 379(9826), 1630–1640. DOI: 10.1016/S0140-6736(12)60072-5
- Shor, E. (2025). "It's a way to let go": The intersection of pleasure and pain in pornography. *Archives of Sexual Behavior*. Advance online publication. DOI: 10.1007/s10508-025-03450-4
- Siti Haidah, M. I., Susan, M. K. I., Bujang, M. A., Voon, Y. L., Chan, L. F., Abdul Wahab, N., Kalil, E. Z., Mohd Ishak, N., & Kamal, N. N. (2019). The relationship between exposure to sexually explicit material and teenage pre-marital pregnancy. *Pertanika Journal of Science & Technology*, 25(3), 1059–1072. URL: <http://www.pertanika.upm.edu.my/pjst/browse/regular-issue?article=JST-1691-2019>
- Sobina, C., Wolak, J., & Finkelhor, D. (2008). The nature and dynamics of Internet pornography exposure for youth. *CyberPsychology & Behavior*, 11(6), 691–693. DOI: 10.1089/cpb.2007.0179
- Svedin, C. G., Åkerman, I., & Priebe, G. (2011). Frequent users of pornography: A population based epidemiological study of Swedish male adolescents. *Journal of Adolescence*, 34(4), 779–788. DOI: 10.1016/j.adolescence.2010.10.009
- Taiwan Centers for Disease Control. (n.d.). *Taiwan National Infectious Disease Statistics System*. Retrieved from <https://nidss.cdc.gov.tw/en/>
- Vertongen, R., Van Ommen, C., & Chamberlain, K. (2025). Adolescent dilemmas about viewing pornography and their efforts to resolve them. *Journal of Adolescent Research*, 40(1), 226–254. DOI: 10.1177/07435584241243002
- Zillmann, D., & Bryant, J. (1982). Pornography, sexual callousness, and the trivialization of rape. *Journal of Communication*, 32(4), 10–21. DOI: 10.1111/j.1460-2466.1982.tb02514.x